

Maa- ja metsätalousministeriö
Luonnonvaraosasto

Saimaan uhanalaisten lohikalalajien tarvittavat säätelytoimet

Vuoksen vesistöalueen uhanalaiset lohikalat ovat olleet vahvasti julkisuudessa viime aikoina. Maa- ja metsätalousministeriöltä on vaadittu pikaisia toimia uhanalaisten lohikalojen hoidon ratkaisemiseksi.

Vuoksen vesistöalueen lohikalojen hoidon seuranta ja toimenpiteiden suunnitteluvastuu on jaettu ELY-keskusten kesken siten, että Pohjois-Karjala vastaa järvilohesta, Pohjois-Savo järvitaimenesta, Etelä-Savo saimaannieriästä ja Kaakkois-Suomi harjuksesta.

Pohjois-Karjalan ELY-keskus kutsui Vuoksen vesistöalueen ELY-keskusten, Metsähallituksen, RKTL:n ja kalatalouskeskusten edustajat tilaisuuteen 21.5.2013 Savonlinnaan, jossa luotiin katsaus po. lajien nykytilaan, menneillään oleviin hoitotoimiin ja keskeisiin ongelmiin. Etelä-Savon kalatalouskeskus oli kutsunut paikalle myös kalastusalueiden edustajia. Lisäksi tilaisuudessa oli läsnä SVK:n ja Saimaan Lohikalat (LIFE+)-hankkeen edustajat. Tilaisuuteen oli kutsuttu myös maa- ja metsätalousministeriön Luonnon virkistyskäyttöyksikön edustus.

Tilaisuudessa ELY-keskukset esittelivät vastuulajiensa hoitosuunnitelmat tai suunnitelmaluonnosten keskeiset esitykset ja tavoitteet. Lisäksi tutkija Jorma Piironen (RKTL) esitti asiasta katsauksen tutkimuksen ja viljelyn näkökulmasta. Keskeinen osa viimeksi mainittua esitystä oli perustellut ehdotukset po. lajien alamitoiksi. Niitä ei ole saatu voimaan yhtenäisesti koko Saimaan altaalle.

Säätelytoimia on erityisesti järvilohelle suunniteltu ja toimeenpantu jo kymmenisen vuotta Saimaan alueen viranomaisten, tutkijoiden ja kentän yhteisillä toimilla mutta asioiden eteneminen on ollut vaihtelevaa eikä yhtenäistä koko Saimaan altaan kattavaa kalastuksen säännöstöä ole saatu aikaan. Saimaan altaan lisäksi samankaltaisia säätelytoimia tarvitaan eräissä muissa Saimaaseen laskevissa vesistöissä. Erityisesti kantojen hoidon avainalueille olisi tärkeää saada aikaan yhtenäiset alamitat. Ne ovat hyvä lähtökohta muille säätelytoimille ja toimivat ohjaavana tekijänä mm. kalastusalueiden päätöksenteolle.

Tilaisuuden annin perusteella Vuoksen vesistöalueen ELY-keskusten kalatalouspäälliköt esittävät, että maa- ja metsätalousministeriö asettaa seuraavat kalastusrajoitukset Vuoksen vesistön uhanalaisten lohikalojen tärkeimmillä elinalueille (Saimaan pääallas, Kuolimo, Luonteri, Suvasvesi ja Heinäveden reitti Haukiveteen, Pielinen, Lieksanjoen

pääuoma valtakunnan rajalta Pieliseen, Ala-Koitajoki sekä Pielisjoen pääuoma) viiden vuoden ajaksi:

- rasvaevällinen järvilohi, järvitaimen ja saimaannieriä on palautettava vesistöön välittömästi (=rasvaevälliset kalat ovat rauhoitettuja kaikelta kalastukselta)
- kalastusta varten rasvaeväleikkauksella merkityn järvilohen, järvitaimenen ja saimaannieriän alamitta on 60 cm
- harjuksen alamitta on 35 cm
- kalatäkyinen pitkäsiimakalastus kielletään

Lisäksi

- Vuoksen vesistön uhanalaisten lohikalojen (järvilohi, järvitaimen, saimaannieriä, harjus) kalastaminen kaupallisessa tarkoituksessa tai pitäminen kaupan kielletään

Tarvittavista kalastuksen ohjaustoimista käytiin laaja lajikohtainen keskustelu ja edellä esitetyn katsottiin turvaavan uhanalaisten lajien kasvun lisääntymiskokoiseksi ja mahdollistetaan kalastuksen vuoksi istutettujen yksilöiden kalastus kestäväällä tavalla.

Edellä esitettyjen ohjaustoimien lisäksi on syytä harkita nieriän täysrauhoitusta ainakin potentiaalisilla lisääntymisalueilla sekä järvilohen järvivaelluksen turvaamista ajallisesti ja alueellisesti porrastetulla rauhoitusajan jatkamisella. Lisäksi tarvitaan paikallisesti muuta kalastuksen ohjausta ja säätelyä sekä yhteensovittamista saimaannorpan suojelutoimien kanssa.

Veli-Matti Kaijomaa

Kalatalouspäällikkö

Veli-Matti Kaijomaa

Pohjois-Karjala

sekä kalatalouspäälliköt
Tuomas Oikari, Kaakkois-Suomi
Jorma Tiitinen, Etelä-Savo
Timo Takkunen, Pohjois-Savo

TIEDOKSI Markku Aro, Cristian Krogell, Eija Kirjavainen